

Samarqand davlat pedagogika instituti: Ijtimoiy fanlar fakulteti "Milliy g'oya va falsafa" kafedrasida o'qitilgan "Dinshunoslik" fanidan tuzilgan fan dasturiga

TAQRIZ

Ushbu bo'yicha tuzilgan o'quv dasturi fanining maqsadi, vazifalari, o'quv fanlari mazmunining qisqa bayoni, talabalarning bilimi va ko'nikmalariga qo'yiladigan talablar singari bir qator qismlardan iborat. Xususan o'quv fanining maqsad va vazifalarini belgilab berish o'quv dasturining muhim belgisidir. Chunki aynan shu narsa yaratiladigan o'quv dasturiga muvofiq nuqtai nazarini tanlash, o'qituvchiga esa pedagogik mo'ljallarni to'g'ri belgilash imkonini beradi. Ta'lim amaliyotida o'quv dasturi yaratishning konsentrik (markazlashgan) hamda uz'lmli usullari bor. Tizimli usuldagi o'quv dasturlarida o'quv materiallari fan nuqtasi'ga muvofiq soddadan murakkabga qarab ketma-ket joylashtiriladi.

Ta'limning o'quv dasturi tomonidan belgilangan mazmunni darslik, o'quv qollanmalar, ko'rgazmali qutub va metodik tavsiyalarda to'la namoyon bo'ladi. Dasturda "Dinshunoslik" fani yo'nalishi xususiyatlarini hisobga o'lgan holda uchun zarur ko'rsatma va tavsiyalar keltirilgan. Shuningdek, mustaqil ta'lim shakllari va mavzular, fanni o'qitish natijalari, ta'lim texnologiyalari va metodlari hamda assiy qo'shimcha adabiyotlar batafsil bayon etilgan. Dastur fanining mazmunini, talabalar bilimi, ko'nikma va malakalariga qo'yilgan talablar, bo'lajak pedagoglarning kelgusidagi kasb faoliyatini uchun mos keladigan nazariy tushunchalarni o'z ichiga oladi.

Shularni hisobga olgan holda, ushbu o'quv dasturi mazmun va tuzilishi jihatdan hunday o'quv dasturlarga qo'yiladigan barcha talablarga javob beradigan hisoblayman va uni tegishli ta'lim yo'nalishlari talabalari uchun ta'lim jarayonida foydalanishga tavsiya etaman.

SamISI "Ijtimoiy fanlar" kafedrasida
darsenti, fanlar doktori (PhD)

M.Yusupov

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SAMARQAND DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

Ro'yxatga olindi:
№ BD 183
2025 yil 28.08

DINSHUNOSLIK FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:
Ta'lim sohasi:
Ta'lim yo'nalishi:

100000 - Ta'lim
110000 - Ta'lim
60110100-Pedagogika
60110200- Maktabgacha ta'lim
60110400-Boshlang'ich ta'lim
60110500-Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi
60110600- Musiq ta'limi
60110900-Xorijiy til va adabiyoti
60111300-Texnologik ta'lim
60111100-Milliy g'oya, ma'rifiyat asoslari va huquq ta'limi
601110700-O'zbek tili va adabiyoti

Bilim sohasi:
Ta'lim sohasi:
Ta'lim yo'nalishi:
Bilim sohasi:
Ta'lim sohasi:
Ta'lim yo'nalishi:

300000 - Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
310000 - Ijtimoiy va xulq-atvoriga mansub fanlar
60310300 - Psixologiya
500000 - Tabiiy fanlar, matematika va statistika
530000- Fizika va tabiiy fanlar
60330100-Kimyoyo
60330500-Fizika

Bilim sohasi:
Ta'lim sohasi:
Ta'lim yo'nalishi:

500000 - Tabiiy fanlar, matematika va statistika
540000- Matematika va statistika
60540200-Amaliy matematika

politeizm, monoteizm va genoteizm. Dinlarning tarixiy shakllari: ibtidoiy din, milliy dinlar va jahon dinlari. Dinning jamiyat va shaxs ma'naviyati yuksalishi, komil insonni tarbiyalashdagi ahamiyati.

2-mavzu. Milliy dinlar

Milliy dinlarning ta'rifi. Hindiston milliy dinlari: vedalar, upanishada, braxmanizm va hinduistik. Jaynizm va sikhizm ta'limotlari. Xitoy milliy dinlari: konfutsizm va daosizmning mohiyati. Yapon milliy dini sintoizmning paydo bo'lishi va rivojlanishi. Yahudiylik milliy dinining tarixi, muqaddas matnlari, teologik asoslari va marosimlari. Tangrichilik e'tiqodi va zardushtiylik ta'limotining mohiyati. Avesto muqaddas manbasidagi g'oyalarning tarbiyaviy ahamiyati. Milliy dinlarning milliy ong va milliy o'z-o'zini anglashdagi o'rni.

3-mavzu. Buddizm dini tarixi va asosiy g'oyalari

Buddaviylikning jahon dini sifatidagi maqomi. Buddaviylikning paydo bo'lish tarixi va uning asoschisi. Tripitaka buddaviylikning muqaddas manbasi. Buddaviylik talimotlarida olam va inson haqidagi g'oyalar. Maxayana, nixayana, lamaizm va dzen buddaviylik ta'limotlari. Buddaviylikning Markaziy Osiyo kirib kelishi. An'anaviy buddaviylikning rivojlanishi. Chan buddizmning madaniy hayotga ta'siri. Modern buddaviylikning o'ziga xos xususiyatlari. Global buddaviylik va uning yo'nalishlari. Buddaviylik go'yalarining tarbiyaviy ahamiyati.

4-mavzu. Xristian dini tarixi va asosiy g'oyalari

Xristianlikning jahon dini sifatidagi maqomi. Xristianlikning paydo bo'lishi va tarqalishi. Xristianlikning muqaddas kitobi. Xristianlikning ta'limoti, marosimlari va bayramlari. Xristianlikning asosiy yo'nalishlari: katolitsizm g'oyalarning o'ziga xos xususiyatlari. Pravoslavlik dinining mohiyati. Protestantlik dinining shakllanishi va rivojlanishi. O'zbekistonda xristian dinining tarixi va hozirgi zamon. Xristian dinida inson tarbiyasiga oid g'oyalarning ijtimoiy ahamiyati.

5-mavzu. Islom dini tarixi va mohiyati

Islom dinining paydo bo'lishidagi ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy va madaniy sharoitlar. Islomgacha bo'lgan diniy e'tiqod va tasavvurlar. Xaniflar harakati. Arabiston yarim orolidagi diniy manzara. Islom dini muqaddas manbalari. Tafsir ilmi. Islom dini ta'limoti. Islomda amallar tasnifi. Movarounnahrda islom dinining tarqalishi va madrasa ta'limi shakllanishining ijtimoiy madaniy hayotga ta'siri. Hozirgi davrda islom sivilizatsiyasining ahamiyati.

6-mavzu. Islom dini manbalari, aqidaviy maktablari va ularning hozirgi davrdagi ahamiyati

Qur'on, hadis, fiqh, aqida ilmlarining shakllanishi va rivojlanishi. Hadis tushunchalarining ma'nosi, qur'onshunoslikning shakllanishi va rivojlanishi. Hadis tushunchasining mohiyati, hadislarining turlari va tasnifi. Buyuk muhaddislarning hayoti va ijodi. O'zbekistonda hadishunoslikning rivoji. Sunniylik va Shialik

Fan/modul kodi DIN1104	O'quv yili 2025-2026	Semestr 3/4	ECTS - Kreditlar 4	
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili o'zbek/rus/tojik			Haftadagi dars soatlari 4
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Dinshunoslik	60 (30/30)	60	120
2.	I. Fanning mazmuni.			
	<p>Dinshunoslik turli dinlar, diniy institutlar, urf-odatlar va muqaddas matnlarining tarixiy, falsafiy va ijtimoiy mohiyati haqidagi fan bo'lib, unda diniy matnlarining mohiyatini tushunish, diniy bilimlardan inson qalbining pokligini ta'minlash maqsadida foydalanish, shuningdek diniy e'tiqod bilan bir qatorda amaldagi konstitutsion boshqaruv tizimini hurmat qilish va qonun ustuvorligini ta'minlash madaniyatini shakllantirish o'rganiladi.</p> <p>Dinshunoslik fani barcha soha mutaxassislarining iymon butligi, vijdon pokligini ta'minlashga, dunyoviy va diniy bilimlarning mutanosibligiga erishish, yurt tinchligini saqlashda dahldorlik tuyg'sini shakllantirishga xizmat qiladi.</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad - talaba-yoshlar tafakkurida dinning mohiyati, dunyoning diniy manzarasi, diniy va falsafiy qarashlarning o'zaro bog'liqligi, globallashuv jarayonlarida diniy mutaassiblik, aqidaparastlik, ekstremizm va terrorizmning davlat va jamiyat xavfsizligiga salbiy ta'sirini bilish va unga qarshi kurashishda nazariy bilimlar va amaliy ko'nikmalarni shakllantirishdan iborat.</p> <p>Fanning vazifasi - diniy ta'limotlarning tarixi va rivojlanish bosqichlarini o'rganish, dinning asl mazmuni bilan uning soxta talqinlarini farqlash malakasini shakllantirish;</p> <p>diniy mutaassiblik va aqidaparastlikning mazmunini tushuntirish va unga qarshi kurashda egallangan nazariy bilimlarni amaliy hayotda qo'llash, ekstremizm va terrorizmning paydo bo'lish sabablarini aniqlash va uning oqibatlarini ijtimoiy-falsafiy jihatdan tahlil qilish;</p> <p>diniy va dunyoviy jarayonlarga tanqidiy tafakkur nuqtai nazardan yondashuvni shakllantirish;</p> <p>talabaning mustaqil ta'lim olish jarayonida din tarixi, milliy va dunyoviy dinlar rivoji, diniy qadriyatlar haqida egallangan bilimlardan amaliyotda</p>			

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

1-mavzu. Dinshunoslik fanining predmeti, maqsadi va vazifalari

Din ijtimoiy ong shakli, turmush tarzi, tafakkur uslubi va ma'naviy qadriyat sifatida. Dinni o'rganuvchi fan sohalari: dinshunoslik, din falsafasi, teologiya, teosofiya. Dinshunoslikning fan sifatida shakllanishi, uning predmeti, funksiyalari, kategoriyalari. Dinning mohiyati. Dindorlik va taqvodorlikning o'zaro aloqasi va farqi. Dinning strukturalari va funksiyalari. Dinning turlari:

11-mavzu. Kiber makonda din. Missionerlik va prozelitizmning ijtimoiy-siyosiy xavfi

Kiber makon, kiber zo'raonlik, kiber xavfsizlik tushunchalarining mohiyati. Internet saytlari va ijtimoiy tarmoqlarda faoliyat yurituvchi ekstremistik jamoa va shaxslarning ijtimoiy hayotga salbiy ta'siri. Hozirgi davrda virtual diniy ekstremizm va terrorizmga qarshi kurashda xalqaro kuchlarni birlashtirishning ahamiyati. Missionerlik va prozelitizm tushunchasining mohiyati va rivojlanish bosqichlari. Xalqaro missionerlik tashkilotlarining faoliyati yo'nalishlari, ularning targ'ibot usullari. Missionerlik targ'ibot usul va vositalarning zamonaviylashuvi. Diniy manipulyatsiyaning inson ongiga ta'siri. Kiber makonda missionerlik va prozelitizmning ma'naviy barqarorlikga tahdidi hamda ularni bartaraf etishning mexanizmlari. Kiber xavfsizlik usullari.

12-mavzu. Diniy fanatizm, ekstremizm, fundamentalizm, terrorizmning tarixi va ularning hozirgi davrda xavfsizlikga tahdidi

Diniy fanatizm, ekstremizm, fundamentalizmning tarixi va rivojlanish bosqichlari. Markaziy Osiyo mintaqasida faoliyat kuzutilgan diniy ekstremistik harakatlarining maqsadlari. Terrorizmning mohiyati va uning shakllari. Din niqobidagi terrorizm amaliyotining oqibatlari. Xalqaro diniy terroristik guruhlar - al-Qoida, Ixvanul muslimin, ISHID, Boko xaram, tolibonlar tashkilotlarining xavfsizlikga tahdidi. O'zbekistonda sodir etilgan terroristik harakatlar va ularning barqaror taraqqiyotga ta'siri. Turkiston islom harakati, akromiylar, soxta salafiylik, vahobiylik, xizbut tahrir va nurchilik harakatlarining paydo bo'lish tarixi, ularga islom tashkilotlari va musulmon ulamolari tomonidan berilgan raddiyalar. O'zbekistonda radikal oqimlarga qarshi kurashning yo'nalishlari va huquqiy asoslari.

13-mavzu. O'zbekistonda diniy konfessiyalar va tashkilotlarning yo'nalishlari

Sovet O'zbekistonida dinga munosabatning asosiy jihatlari. O'zbekiston musulmonlar idorasining tashkil etilish tarixi va ahamiyati. Xalqaro islom sivilizatsiyasi markazi va Imom Buxoriy xalqaro ilmiy tadqiqot markazi faoliyatining maqsadi va vazifalari. Diniy tashkilotlarning zamonaviy dunyoviy me'yorlarga moslashuvi va jamiyat barqarorligini ta'minlashdagi o'rni. O'zbekiston Prezidentining BMning 72 sessiyasida diniy bag'rikenglik rezolyusiyasini qabul qilish haqidagi taklifning ijtimoiy siyosiy ahamiyati. Dunyo mamlakatlari va O'zbekiston konstitutsiyasida vijdon erkinligi huquqining mohiyati. O'zbekistonda vijdon erkinligi va diniy tashkilotlar haqidagi qonunning qabul qilinishi tarixi va uning ahamiyati. Vijdon va e'tiqod erkinligi tushunchalarining ta'rifi. Diniy ta'limotlarning vijdon erkinligiga munosabati. Konfessiya tushunchasining mohiyati. O'zbekistonda faoliyat yurituvchi diniy konfessiyalarning tasnifi va konfessional jarayonlarning asosiy yo'nalishlari. Davlat va din munosabatlarini tartibga solishning tiplari. (Identifikatsion, separatsion va kooperatsion modellar).

yo'nalishlarining paydo bo'lishi va ular e'tiqodidagi farqlar. Moturidiylik va ash'ariylik maktablari. Kalom falsafasi. Esxatologiyaning mohiyati: qiyomat va oxirat dunyosi. Noan'anaviy e'tiqodlar: xoriijiya, mu'taziliya, qarmatiya harakatlari.

7-mavzu. Islom fiqhiy maktablari

Ilk islomiy fiqhiy maktablarining shakllanish tarixi va ularning tasnifi. Hanafiya, molikiya, shofe'iya, xanbaliya mazhablarining asosiy g'oyalari va fiqhiy dalillashmetodlari. Shariat kategoriyalari: halol, mandub, muboh, makruh, harom. Qozi mahkamalarining islom huquqini ta'minlashdagi o'rni. O'rta asrlarda fiqh ilmining rivojlanishida Movarounnahr faqihlarining o'rni. Burhoniddin Marg'inoniyning "Al-Hidoya" asarining fiqh ilmi rivojidagi ahamiyati.

8-mavzu. Tasavvuf ta'limotining Sharq madaniyatiga ta'siri

Tasavvuf ta'limotining shakllanish tarixi, mohiyati va asosiy g'oyalari. Tasavvuf ta'limotida Qur'ondagi nafs tarbiyasi, zuhd va zohidlikka oid g'oyalarning rivojlantirilishi. Tasavvuf ta'limotida ilohiy ishq g'oyasining mohiyati. Ilk tasavvuf adabiyotlarining talqini. Islomda avliyoy tushunchasining sharhi. Yusuf Hamadoniy ta'limoti, Kubroviya, Yassaviya va Naqshbandiya tariqatlarining ijtimoiy ahamiyati. Tasavvufning badiiy adabiyotga ta'siri. Tasavvufda ruhiy tarbiya bosqichlari va maqom. Zamonaviy tasavvuf tariqatlari.

9-mavzu. Islom qadriyatlari va ma'rifatining hozirgi davrdagi ahamiyati

Islom dinida ijtimoiy tenglik, adolat, bag'rikenglik va vatanparvarlik g'oyalarning mohiyati. Islom inson huquqlari haqida. Shariat muxofazasidagi besh qadriyat: din, hayot, aql, mulk va nasl. Islomda atrof muhitni muhofaza qilishning ustuvor yo'nalishlari. Islom dini nikoh va oilaviy munosabatlar, er-xotinning huquq va majburiyatlari haqida. Islomda ota-onalarga hurmat va farzand tarbiyasidagi mas'uliyat g'oyalari. Islom dini axloqiy qadriyatlar haqida. Islomda do'stlik, o'zaro hurmat va sog'lom turmushning targ'iboti. Islomda fan va ta'lim, madaniyat va san'atga munosabat. Islom manbalarida tinchlik, yaxshi qo'shnichilik va ilm-ma'rifatning talqini. Islom arxitekturasini. Makka va Madina shaharlaridagi muqaddas qadamjolar va ibodat marosimlari. Islom dinining jahon sivilizatsiyasi rivojidagi o'rni. XXI asrda O'zbekiston ulamolari tomonidan tinchlik, ilm-ma'rifat va bag'rikenglikka oid adabiyotlar tahlili.

10-mavzu. Yangi diniy ta'limotlar va sektalar

Yangi diniy harakatlar paydo bo'lishining sabablari va yo'nalishlari. Bahoiylik va qodiyoniylik (ahmadiylik) harakatlari. Xalqaro Krishnani anglash jamoasi va baxshillochilar jamoasining maqsadlari. Yangi xristianlik harakatlarining yo'nalishlari. O'zbekistonda faoliyati kuzatilgan norasmiy diniy jamoalarning faoliyati. Sekta tushunchasining mohiyati va uning yo'nalishlari. Zamonaviy diniy sektalar va ularning barqaror taraqqiyot maqsadlariga salbiy ta'siri.

14-mavzu. Xalqaro diniy tashkilotlar faoliyatining tarixi va ularning barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishdagi ahamiyati

Xalqaro diniy tashkilotlar faoliyatining yo'nalishlari. Islom hamkorlik tashkiloti, islom konferensiyasi tashkiloti, fan, ta'lim va madaniyat bo'yicha islom tashkiloti. Arab davlatlari ligasining maqsadi. Islomiy banklar faoliyatining yo'nalishlari. Global terrorizmga qarshi global hamkorlikning yo'nalishlari. BMTning global antiterror strategiyasining asosiy yo'nalishlari: terrorizmning tarqalishiga qarshi qaratilgan chora-tadbirlar, inson huquqlari va qonun ustuvorligiga umumiy hurmatni ta'minlash. Shanxay hamkorlik tashkiloti va mintaqaviy antiterror tuzulmasi faoliyatining yo'nalishlari. O'zbekistonning terrorizmga qarshi kurash tajribasi. O'zbekistonda «laholatga qarshi ma'rifati» g'oyasining diniy terrorizmga qarshi kurashdagi ahamiyati. Geosiyosiy jarayonlarda din omili. Xalqaro tashkilotlarning terrorizmga qarshi kurashining barqaror taraqqiyotni ta'minlashdagi roli.

15-mavzu. Dunyoviy va diniy bilimlar mutanosibligini ta'minlashning ahamiyati

Yangi O'zbekistonda dunyoviy va diniy ta'lim va tarbiyaning yo'nalishlari. Yangi O'zbekiston oliy ta'lim muassasalarida diniy ta'limni tashkil etishning yoshlar tarbiyasidagi ahamiyati, diniy ta'limning g'oyalari va usullari. O'z-o'zini boshqarish organlarida (mahalla) diniy ta'lim va tarbiyani tashkil etishning ahamiyati. Ibadat va diniy marosimlarning shaxs kamolotidagi roli. Dinda axloqiy qadriyatlar va me'yorlar dialektikasi. Diniy poklanish - katarsisning ijtimoiy psixologik mohiyati. Raqamlashgan sivilizatsiya davrida diniy e'tiqodni tarbiyalash va diniy matnlarni o'qishda xolislikni ta'minlashning zarurati. Diniy plyuralizm, diniy tolerantlik, bag'rikenglikning shaxs kamoloti va e'tiqod erkinligini ta'minlashdagi roli. O'zbekiston yoshlarining diniy manbalardagi axloqiy tarbiyaga oid g'oyalarni o'rganishning ahamiyati. Dun'yoviy va diniy bilimlar mutanosibligiga erishishda sekulyarlashuvning o'rni. Sekulyarizatsiyaning jahon dinlariga ta'siri va barqaror taraqqiyotni ta'minlashdagi o'rni. Dunyoviy hayot va diniy qadriyatlarining mutanosibligiga erishishning yoshlar tarbiyasiga ta'siri.

III. Seminar mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Dinshunoslik fanining predmeti, maqsadi va vazifalari
2. Milliy dinlar
3. Buddaviylik dini tarixi va g'oyalari
4. Xristianlik dini tarixi va g'oyalari
5. Islom dini tarixi va mohiyati
6. Islom dini manbalari, aqidaviy maktablari va ularning hozirgi davrdagi ahamiyati
7. Islom fiqhii maktablari
8. Tasavvuf ta'limotlarining Sharq madaniyatiga ta'siri
9. Islom qadriyatlar va ma'rifatining hozirgi davrdagi ahamiyati
10. Yangi diniy ta'limotlar va sektalar

11. Kiber makonda din. Missionerlik va prozelitizmning ijtimoiy-siyosiy xavfi
12. Diniy fanatizm, ekstremizm, fundamentalizm va terrorizmning tarixi va hozirgi davrda xavfsizlikga tahdidi
13. O'zbekistonda faoliyat yurituvchi diniy tashkilotlar
14. Xalqaro diniy tashkilotlar faoliyatining tarixi va ularning barqaror rivojlanish maqsadlariga erishishdagi ahamiyati
15. Dun'yoviy va diniy bilimlar mutanosibligini ta'minlashning ahamiyati

Seminar mashg'ulotlari multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyalardan bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan topshiriqlar:

1. "Sharq mutafakkirlarining islom dinning inson kamolotiga ta'siri haqidagi g'oyalari" mavzusida esse tayyorlash
2. G'azzoliyning Tavba asari asosida "Din va axloq" mavzusida esse tayyorlash
3. "Din va hurfiylik" mavzusida prezentatsiya tayyorlash (Berdyaevning diniy hurfiylik haqidagi g'oyalarni G'azzoliy g'oyalari bilan qiyoslash)
4. Islomda inson huquqlari himoyasi, ijtimoiy tenglik, adolat va tolerantlik mavzusida krossvord tayyorlash
5. O'zbekistonda konfessiyalararo diniy bag'rikenglikning tarixiy tajribasi mavzusida test tayyorlash
6. Imom Buxoriyning "Al-Adab al-mufrad" asarini konspektlashirish va esse tayyorlash
7. Abu Homid G'azzoliyning "Mukoshafatul qulub" asari bo'yicha esse tayyorlash
8. Abdurauq Fitratning "Muxtasar islom tarixi" risolasi bo'yicha krossvord tayyorlash
9. Abdulla Avloniyning komil inson haqidagi qarashlari mavzusida esse tayyorlash
10. Islomda inson huquq va erkinliklarini ta'minlashning o'ziga xos jihatlari mavzusida 10 ta kazus savol tayyorlash
11. Lev Tolstoyning "Iqromoma" asaridagi diniy e'tiqodlarni tahlil etish
12. Shayx Muhammad Sodiq Muhammad Yusufning "Baxtiyor oila" asarida islom qadriyatlarining talqini mavzusida taqdimot tayyorlash
13. Islom huquqshunosligida oila, nikoh, taloq, idda, zihor tushunchalarini ta'riflash va taqdimot tayyorlash
14. Jamiyat hayotida duyoviylik va diniylik mutanosibligi mavzusida 10 ta kazus savol tayyorlash
15. Qohira deklaratsiyasi tarixi va mazmuni borasida tahliliy maqola tayyorlash
16. "Imom Buxoriy va Imom Termiziyning hadis ilmi qo'shgan hissalarini qiyosiy tahlil" mavzusida prezentatsiya tayyorlash
17. Mustaqillik yillarida Qur'onning o'zbek tiliga tarjima qilinishi va tafsirlari haqida taqdimot tayyorlash
18. Islomda inson huquqlari himoyasi, ijtimoiy tenglik, adolat va tolerantlik mavzusida krossvord tayyorlash
19. Talabalar bilan O'zbekistondagi diniy tashkilotlarga borish (viloyatlar doirasida masjid, madrasa, ma'had, cherkov, sinagoga va boshqalar)
20. Talabalar bilan diniy savodxonlik bo'yicha suhbatlar, zakovat o'yinlari va boshqa ma'rifiy tadbirlar tashkil etish.

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan esselar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.

<p>III. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)</p> <p>Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:</p> <ul style="list-style-type: none"> dinning mohiyati, jamiyat va shaxs hayotidagi o'zini, diniy e'tiqodga ega bo'lgan insonlar dunyoni qanday tushunishlari, dunyoviy va diniy bilimlarning mutanosibligi, din va fanning o'zaro aloqasi, diniy va dunyoviy ta'limning maqsadlari haqida tasavvurga ega bo'lishi; dinshunoslik fanini o'rganish orqali talabalar turli dinlarning mohiyati, ularning urf-odatlari va e'tiqodlari orasidagi farq va umumiylik, diniy va dunyoviy bilimlarning insonlarning bag'rikengligi va o'zaro hurmatini tarbiyalashdagi o'zini, milliy va jahondinlari, e'tiqodlari va urf odatlari, an'analari, diniy-axloqiy o'ylarning tahlili, dinshunoslik asosiy tushunchalari xudo, payg'ambarlar, inson, taqdir, oxirat, iymonning mohiyati, buddaviylik dini tarixi va inson tarbiyasiga oid g'oyalari, xristian dini g'oyalarning insonning ma'naviy va axloqiy kamolotini tarbiyalashdagi roli, islomning sunniylik, shialik va xavrijlar yo'nalishlarining mohiyati, kalom ilmining shakllanishi va tasavvuf ta'limotining mohiyatini bilishi va ulardan foydalana olishi; sekularlashuv jarayonlari tushunish, turli dinga ishonuvchilar va ishonmaydiganlar bilan umumiy muvofiqlashtirish, ular bilan muloqot qilish madaniyati; din nomi bilan sun'iy bog'langan ma'naviy tahdidlar, axborot xurujlariga qarshi kurashish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak. 	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> ma'ruzalr; interfaol keys-stadilar; seminarlarda (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javob) guruhlarda ishlash; taqdimotlarni qilish; individual loyihalar jamoat bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
<p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishini topshirish.</p>	<p>Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> Mo'minov A., Yo'ldoshxo'jayev H., Rahmonov D., Komilov M. Dinshunoslik. Darslik. Toshkent, "Mehnat". 2004. 294 bet. Islomov Z. Diniy ekstrimizm va terrorizmga qarshi kurashning ma'naviy-ma'rifiy asoslari. O'quv qo'llanma. Toshkent islom universiteti. 2017. 245 bet. Jabborov I. Jahon dinlar tarixi. O'quv qo'llanma. Toshkent. "O'zbekiston" nashriyoti, 2002. Yusupov O., Islomov Z., A. Zakrullayev. Diniy muttassiblik: mohiyat, maqsadlar va oldini olish yo'llari. O'quv qo'llanma. 2014. 160 bet.

<p>Qo'shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. - Toshkent: O'zbekiston, 2022. - 416 b. Mirziyoyev Sh.M. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. - Toshkent: O'zbekiston, 2019. Mirziyoyev Sh.M. Niyati ulug' xalqning ishi ham ulug', hayoti yorug' va kelajagi farovon. - Toshkent: O'zbekiston, 2019. Jalilov B. Dinlar falsafasi. O'quv qo'llanma. - Toshkent: Noshir, 2019. - 148 Kamilov D. Dinshunoslik. O'quv qo'llanma. - Toshkent: Lesson Press, 2021. - 128 Muratov D., Alimova M., Karimov J. Dinshunoslik, darslik. - Toshkent: «Navro'z» nashriyoti, 2019. - 264 b. Raximjanov D., Ernazarov O. Dinshunoslikka kirish. O'quv qo'llanma. - Toshkent: «O'FMJ» nashriyoti, 2018. - 304 b. Shermuxamedova N.A. Diniy fanatizm fenomenini Inson falsafasi. - Darslik. Toshkent: Innovasiya-Ziyo, 2021. - B. 314-499. Abu Xomid G'azzoliy Kimei saodat/Ikki dunyo saodatiga eltuvchi bilim. - Samarqand: Imom Buxoriy xalkaro markazi, 2019. Rumi J. Yetti majlis. - Toshkent: Yangi asr avlodi, 2019. Rumi J. Masnaviy. 40 rivoyatga sharh. - Toshkent: Navruz, 2019. Saifnazarov I., Sultonov T., Ilhomjonov L., Xalimmetova R. Dinshunoslik o'quv qo'llanmasi. - Toshkent: TDJU, 2019. - 180 b. Yassaviy Xoja Axmad Devoni xikmat. - Toshkent: Navro'z, 2018 Islomov Z., Haydarov I. Xristianlik: ibodatxona, ibodat va marosimlari. - Toshkent: Qaqpis nashriyoti, 2020. Farfiyev B. O'zbekiston ijtimoiy taraqqiyotida islom ratsionalizm omili. Toshkent: O'FMJ nashriyoti, 2019. <p>Axborot manbalari</p> <ol style="list-style-type: none"> www.ziyounet.uz. www.edu.uz. www.google.uz. www.gov.uz. 	<ol style="list-style-type: none"> Fan dasturi Samarqand davlat pedagogika instituti o'quv-uslubiy kengashining 2025-yil " " -son bayonnomasi bilan ma'qullangan Fan/modul uchun mas'ullar va dastur mualliflari: I.Sattarov – Samarqand davlat pedagogika instituti "Milliy g'oya va falsafa" kafedrasii assistenti. Taqrizchilar: M.Yusupov – SamISI "Ijtimoiy fanlar" kafedrasii dotsenti, falsafa doktori (PhD) A.Xaydarov – Samarqand davlat pedagogika instituti "Milliy g'oya va falsafa" kafedrasii (PhD) dotsenti.
---	---

Fan dastur Pedagogika va jismoniy madaniyat fakultetining 2025-yil 22-apreldagi 9-f sonli farmoyish bilan tuzulgan ishchi guruh tomonidan maqullangan.

Tuzuvchi:

I.O.Sattarov

Kafedra mudiri:

J.Y.Yaxshilikov

Fakultet dekani:

A.R.Jo'raqulov

O'quv-ishlar bo'yicha prorektor:

N.H.Musulmonov

Samarqand davlat pedagogika instituti Ijtimoiy fanlar fakulteti "Milliy g'oya va falsafa" kafedrasida o'tiladigan "Dinshunoslik" fanidan tuzilgan fan dasturiga

TAQDIR

Fan bo'yicha tuzilgan o'quv dasturi fanining maqsadi, vazifalari, o'quv fanini o'rganishning qisqa bayoni, talabalarning bilimi va ko'nikmalariga qo'yiladigan talablar shog'ir bir qator qismlardan iborat. Xususan o'quv fanining maqsadi va vazifalarini belgilab berish o'quv dasturining muhim belgidir. Chunki ayrim shu narsa yaratiladigan o'quv dasturiga muallifga muayyan nuqat nazarini tutiladi, o'qituvchiga esa pedagogik me'ljalini to'g'ri belirlash imkonini beradi. Ta'lim amaliyotida o'quv dasturi yaratishning konsentrik (markazlashgan) hamda tizimli usullari bor. Tizimli usuldagi o'quv dasturlarida o'quv materiallari fanining muvofiq sohdadan murakkabiga qarab ketma-ket joylashtiriladi.

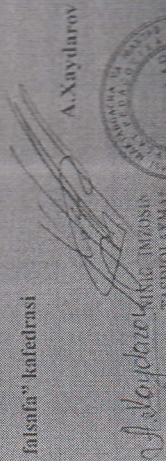
Ta'limning o'quv dasturi tomonidan belgilangan mazmuni darslik, o'quv qollanmalar, ko'rsatma quril va metodik tavsiyalarda to'la namoyon bo'ladi. Dasturda "Dinshunoslik" fani yo'nalishi xususiyatlarini hisobga olgan holda ma'ruza, amaliy va seminar mashg'ulotlar uchun mavzular va ularni bayon etish uchun zarur ko'rsatma va tavsiyalar keltirilgan. Shuningdek, mustaqil ta'lim shadlari va mavzular, fanni o'qish natijalari, ta'lim texnologiyalari va metodlari hamda asosiy qo'shimcha adabiyotlar batafsil bayon etilgan. Dastur fanining mazmuni, talabalar bilimi, ko'nikma va malakalariga qo'yilgan talablar, bo'lajak pedagoglarning kelgusidagi kasb faoliyati uchun mos keladigan nazariy tushunchalarni o'z ichiga oladi.

Shularni hisobga olgan holda, ushbu o'quv dasturi mazmun va tuzilishi jihatdan bunday o'quv dasturlarga qo'yiladigan barcha talablarga javob beradi deb hisoblayman va uni tegishli ta'lim yo'nalishlari talabalari uchun ta'lim jarayonida foydalanishga tavsiya etaman.

San DPl "Milliy g'oya va falsafa" kafedrasida

dotsenti

A.Xaydarov

TASDIQLAMAN
Samarqand davlat pedagogika instituti
XOTIMLAR BO'LIMI